

Med mindre annet er angitt, er materialet i denne presentasjonen lisensiert under CC-BY

ÅPNE FORSKNINGSDATA - HVORDAN NAVIGERE RETTIGHETER OG LISENSIERING?

RDA Norge: <https://www.rd-alliance.org/groups/rda-norway>

[rd-alliance.org](https://www.rd-alliance.org)

[@resdatall](#) | [@rda_europe](#)

Om Research Data Alliance

 Lansert i 2013

 Mål om å bygge sosiale- og tekniske infrastrukturer for å tilrettelegge for åpen deling og gjenbruk av forskningsdata

 11185 medlemmer – gratis å være med

Group membership

Professionalising Data Stewardship IG

Mijke Jetten, Peter Neish, Niklas Zimmer, Mohammad Akhlaghi, Varsha Khodiyar, Michelle Barker, Romain DAVID, Debora Drucker, Christina Drummond, Yan Wang

Global Open Research Commons IG

Andrew Treloar, Corina Pascu, Vivien Bonazzi, Sarah Jones, Devika Madalli, Mark Leggott

RDA in Norway

Katrine Utaaker Segadal

Data Discovery Paradigms IG

Siri Jodha Khalsa, Mingfang Wu, Fotis Psomopoulos

Repository Platforms for Research Data IG

Robert Downs, João Rocha da Silva, Lili Zhang, Devan Ray Donaldson

Libraries for Research Data IG

Birgit Schmidt, Andi Ogier, Marta Teperek, Christopher Erdmann

Education and Training on handling of research data IG

Laura Molloy, Robert Quick, Katarzyna Biernacka, Mijke Jetten, Amy Nurnberger

Metadata IG

Keith Jeffery, Rebecca Koskela, Alex Ball

<https://rd-alliance.org/about-rda/rda-newcomers>

16th Plenary Meeting 9-12 november 2020:

<https://www.rd-alliance.org/plenaries/rda-16th-plenary-meeting-costa-rica-virtual>

Foto opphavsrett: RDA United States

Abdulrahman Azab	Abdurhman Kelil Ali	Aili Sarre	Alexander Refsum Jensenius
Alf Harbitz	Andreas Ortmann Jaunsen	Ane Landøy	Ane Møller Gabrielsen
Anita Nordsteien	Anne Fjellbirkeland	Anne Fouilloux	Anne Karine Sandberg
Anne Schad Bergsaker	Annika Rockenberger	Archana Bidargaddi	Arild Skalmernaas
Arne Berre	Astrid Heltne	August Wierling	Beate Humberstet
Benjamin Pfeil	Bente Lilja Bye	Caroline Sutton	Carsten Thiel
Charlotte Buus Jensen	Christopher Autzen	Ciprian-Virgil Gerstenberger	Claes Lampi
Craig Aaen-Stockdale	Dag Endresen	Dag-Even Torsøe	Daniela Tomova
Elin Stangeland	Elina Vinberg	Ellen Hermanrud	Erik Lieungh
Erik Axel Vollan	Erling Hoivik	Fredrik Kavli	Froydis Loken
Gard Thomassen	Glenn Tormod Byremo	Glennda Villaflor	Gry Henriksen
Gudmund Høst	Gunn Inger Lyse	Helene N. Andreassen	Henrik Næss
Herman Strøm	Hossein Abroshan	Inga Buset Langfeldt	Ingrid Heggland
Ingrid Bugge Stange	Ingunn Sørli	Ingvill Constanze Mochmann	Ivana Malovic
Ivana Ilijasic Versic	Jacob Winther	Jari Meijer	Jan Erik Garshol
Jan Erik Garshol	Jenny Ostrop	Jens H. Aasheim	Jeremy Cook
Jesper Friis	Jill Vaughan	Johanne Kobbestad	Johanne W Lavold
Johanne Warberg Lavold	John David Didriksen	Johanne Verwaard	Jon Hansson
Jostein K. Sundet	Kari-Anne Ulfendrup	Johanne Rydving	Karl Magnus Nilsen
Katrine Utaaker Segadal	Katrine Ulfendrup	Johanne Børse Haraldsen	Kjersti Enerstvedt
Kjetil Sletteland	Koenraed Ulfendrup	Korbinian Bösl	Kristin Kosberg
Kristin Flagstad	Kuvvet Ulfendrup	Laila Aksetøy	Lara Ferrighi
Lars figenschou	Leif Long	Leon du Toit	Lex Nederbragt
Linda Johnsen	Linda Nyland	Lindsay Ferrara	Line Nybakk Akerholt
Linn Benjaminsen Hølvold	Lisbeth Eriksen	Live Kvale	Margaret Louise Fotland
Maria Francesca Iozzi	Marianne Myhren	Marie-Theres Federhofer	Marika Vartun
Marte Skadsem	Marte Qvenild	Mary Margot C Maleckar	Matthew Good
Mette Kammen	Michael Heeremans	Moritz	
Morten Werner Forsbring	Naoe Tatara	Niel	
Noortje Dijkstra	Paul Eckhardt	Pavel	
Ragnhild Green Helgås	Randi Østhus	Regina	
Richard Rud	Rolf Andersen	Ron	https://www.rd-alliance.org/groups/rda-norway
Roy Dragseth	Rukaya Johaadien	Sere	
Silje Storviken	Siri Lader Bruhn	Solv	
Stein Tronstad	Stein Høydalsvik	Stev	
Susanne Mikki	Sven K. Strøm	Syni	
Tanja Strøm	Temesgen Gebrie Yitayew	Therese Skagen	Thomas Röblitz
Thomas Bjella	Thor Hovden	Timea Biro	Tomas Torgrimsby
	Tomasz Wiktorski	Tor Midtbø	Torgeir Christiansen

[v.rd-alliance.org/user/register](https://www.rd-alliance.org/user/register)

Zoom regler

- 🌐 Ikke glem å mute deg!
- 🌐 Still ev. praktiske eller tekniske spørsmål i chat
- 🌐 Vi kjører spørsmål etter hver bolk - ønsker du å stille et spørsmål - skriv navnet ditt i chat

Program

- 🌐 09:00: Velkomst ved Elin Stangeland, Seniorrådgiver, Universitetsbiblioteket, UiO
- 🌐 09:10: Inger Berg Ørstavik, Professor, Institutt for privatrett, UiO: Kort innføring i forskningsdata og rettigheter
- 🌐 09:35: Hvordan dele forskningsdata i praksis?
- 🌐 Gjennomgang av caser som viser konkrete eksempler på hvordan ulike typer data kan deles og lisensieres, og ulike vurderinger og hensyn som må tas knyttet til rettigheter. Diskusjon og spørsmål underveis.
 - Ingrid Heggland, Førstebibliotekar, Universitetsbiblioteket, NTNU
 - Philipp Conzett, Førstebibliotekar, Universitetsbiblioteket, UiT
 - Live Håndlykken Kvale, Hovedbibliotekar, Universitetsbiblioteket, UiO/Stipendiat, OsloMet
- 🌐 10:20 (ish) Oppsummering ved Gry-Hege Henriksen, Spesialrådgiver, NSD

Inger Berg Ørstavik

 Professor ved Institutt for privatrett, UiO

Oppsummering

Om RDA

 <https://rd-alliance.org/about-rda/rda-newcomers>

 <https://rd-alliance.org/>

Norsk RDA node:

 <https://www.rd-alliance.org/groups/rda-norway>

Regjeringens utvalg om rettigheter og lisenser:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-vil-ha-bedre-kvalitetssikring-og-mer-gjenbruk-av-forskningsdata/id2722371/>

Lov om opphavsrett til åndsverk: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-40>

Forskningsetikkloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-04-28-23>

UiO : **Institutt for privatrett**
Det juridiske fakultet

Kort innføring om rettigheter til data

Professor Inger B. Ørstavik

«Hvem eier dataene?»

- Ingen «eier» informasjon/opplysninger
- Rettigheter til samlinger av data
- Beskytte datasubjekt (personvern)
- Beskytte andre interesser
(forretningshemmeligheter)

Databasevern, åndsverkloven § 24

- «database»:
 - en **samling** selvstendige verk, **data** eller annet materiale **ordnet på en systematisk og metodisk måte** som det er **individuell adgang** til ved **elektroniske eller andre midler**
- Vilkåret for vern
 - innsamling, kontroll eller presentasjon = **«vesentlig investering»**
- Hvem er rettighetshaver?
 - Den som gjør investeringen - institusjonen

Hva innebærer databaseretten?

- **enerett** til å råde over **hele eller vesentlige deler** av databasens innhold ved **uttrekk fra eller gjenbruk** av databasen
- **gjentatt og systematisk** uttrekk eller gjenbruk av **uvesentlige deler** av databasen, dersom dette ... skader den normale bruken av databasen eller urimelig tilsidesetter fremstillerens legitime interesser
- «eier» ikke dataene
- Vernetid 15 år
- Kreditering/navngivelse?

Hva er opphavsrett?

- Åvl. § 2: «Den som skaper et åndsverk, har opphavsrett til verket»
- «Åndsverk» = «litterære eller kunstneriske verk av enhver art»
- **Krav om individuell, skapende innsats**
 - **I innsamlingen av data**
- Oppstår hos fysiske personer
- Varer i 70 år etter utløpet av opphaverens dødsår

Opphaverens enerett

- Hva omfatter eneretten?
 - Datasamlingen/databasen
 - Idéer og faktiske opplysninger er ikke vernet
- Eneretten (åvl. § 3)
 - Fremstille eksemplar (kopiere)
 - Gjøre tilgjengelig for allmennheten (legge ut på nett)
- Ideelle rettigheter (åvl. § 5)
 - Rett til å bli navngitt
 - Respektrett

Data utenfor åndsverkloven

- Forsker eller institusjon?

Forsker - institusjon

- Akademisk ansatte beholder opphavsretten
 - Ikke nødvendig eller rimelig å overdra opphavsretten for at arbeidsavtalen skal nå sitt formål
- Databaserettigheter normalt hos institusjonen
- Akademisk frihet, UHL § 1-5(5)
 - Forskeren bestemmer når og hvordan publiserer
 - Åpenhet og publisering et krav på institusjonen, UHL § 1-5(6)

(Gjen)bruk av åpne forskningsdata: forskningsetikk

7. Redelighet

Forskeren har et ansvar for egen forsknings troverdighet. Fabrikkering, forfalskning, plagiering og liknende alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis er ikke forenlig med slik troverdighet.

8. God henvisningsskikk

Forskere skal følge god henvisningsskikk som sikrer krav til etterprøvbarhet og gir grunnlag for videre forskning.

(Gjen)bruk av åpne forskningsdata: Lisenser

- Creative commons lisensene
- Forholdet til datasubjektene
- Databaser som inneholder åndsverk
- CC 0
- CC BY

Andre rettsregler om data

- Personvernloven
- Sikkerhetsloven
- Forretningshemmelighetsloven
- Lovbestemt taushetsplikt
- Opphavsrett til innhold
- Samtykkebegrensninger

Takk!

i.b.orstavik@jus.uio.no

Åpne forskningsdata

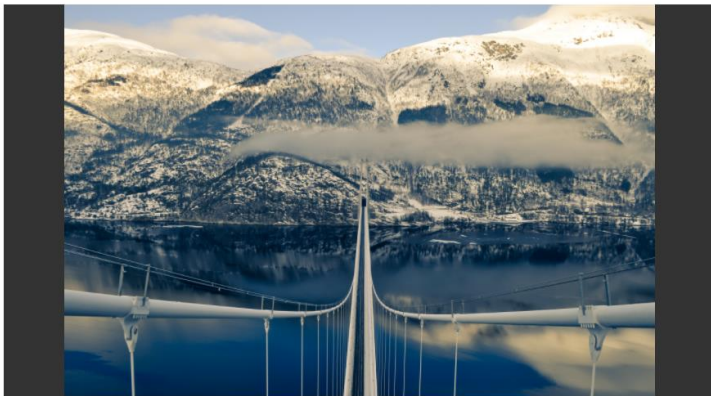
Case 1: NTNU

Ingrid Heggland, PhD
NTNU Universitetsbiblioteket

ÅPEN
VITENSKAP
NTNU

- Forskningsgruppe ved Institutt for konstruksjonsteknikk, NTNU
 - Samarbeid/finansiering fra Statens vegvesen
- Sensormålinger fra Hardangerbrua
 - Vind, akselerasjon etc.
 - Monitorering og forskning
 - Stort datasett, over 1700 GB, vil antagelig bli oppdatert med nye målinger
- Flere publikasjoner basert på datasettet
- Forskerne ved NTNU ønsket å publisere datasettet
 - Nytte for andre forskere, unikt datasett
 - Policy ved NTNU

License information

Published under

This license lets others distribute, remix, tweak and build upon your work, even for commercial purposes, as long as they credit you for the original creation. This is the most accommodating of licenses offered, and it is recommended for maximum dissemination and use of licensed materials.

Wind and Acceleration Data from the Hardanger Bridge

By **Aksel Fenerci**, **Knut Andreas Kvåle**, **Øyvind Wiig Petersen**, **Anders Rønnequist**, **Ole Øiseth**

<https://doi.org/10.21400/5ng8980s>

Published 18-08-2020 at Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

1321 views

The dataset consists of long-term wind and acceleration data collected from the Hardanger Bridge monitoring system. The data are collected through wind sensors (anemometers) and accelerometers that are installed on the bridge. The dataset includes both the raw data (in ".csv" format) and the organized data (with ".mat" extension based on hdf5 format). Downloadable zipped folders contain monthly data with different frequency resolutions, special events (storms, etc.) and the raw data. Details on the organization of the data can be found in the readme file and the data paper, both of which can be found in the dataset.

Resource type: Dataset

Category: Teknologi, Bygningsfag, Konstruksjonsteknologi

Process or method: GPS, Wi-Fi, accelerometers, anemometry, signal processing

Geographical coverage: Hardanger, Norway

[acceleration](#) [bridge](#) [tuffing](#) [complex terrain](#) [dynamics](#) [hardanger](#) [monitoring](#) [suspension](#) [wind](#)

 Cite Content Share Related links

00_DataPaper_preprint.pdf

application/pdf

Download
(3.4 MB)

00_Readme.txt

text/plain

Download
(6.2 KB)

- <https://bird.unit.no/resources/3e040fe0-dd69-47ca-af8a-683282a2845f/content>
- <https://doi.org/10.21400/5ng8980s>

Webinar: Åpne forskningsdata - Hvordan navigere rettigheter og lisensiering?

--- To casar frå UiT

Philipp Conzett, UiT

Case 2: Utgangspunktet

Ei forskingsgruppe på Statsvitenskap på UiT har samla inn koronarelaterte data frå ulike kjelder og kombinert dei med informasjon om norske kommunar, mellom anna kva nordnorske kommunar som fell inn under Sametingets virkeområde for tilskot til næringsutvikling (STN-området), som framstilt på denne nettsida til Sametinget: <https://sametinget.no/stipend-og-tilskudd/tilskudd/naring/virkeområdet-for-tilskudd-til-naringsutvikling-stn-området/>. Dataa som forskingsgruppa sjølv har samla inn, er ikkje personidentifiserande, og det er heller ikkje andre (forskins)etiske eller juridiske problematiske aspekt ved desse dataa. UiT skriv i sin forskingsdatapolicy at forskingsdata produserte av tilsette ved universitetet, skal gjerast tilgjengelege så ope som mogleg. Forskingsgruppa ønskjer å dela det deriverte/kombinerte datasettet sitt så ope som mogleg. Korleis bør forskingsgruppa gå fram?

Case 2: Data frå Sametinget

Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)

Disse kommunene er i virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området):

2011 Kautokeino, hele kommunen

2012 Alta, følgende grunnkretser:

0101 Stjernøy

0102 Seiland

0103 Lille Lerresfjord

0104 Store Lerresfjord

0105 Komagfjord

0106 Korsfjord

0107 Nyvoll

0108 Storekorsnes

0110 Kongshus

0201 Isnestofen

Kjelde: <https://sametinget.no/stipend-og-tilskudd/tilskudd/naring/virkeområdet-for-tilskudd-til-naringsutvikling-stn-området/>

Case 2: Forslag til handtering

Forslingsgruppa bør publisera dataa sine i eit forskingsdataarkiv i tråd med retningslinene til UiT og velja ein lisens som er i tråd med bruksvilkåra til dataa som er gjenbrukte i det kombinerte/deriverte datasettet. Forslingsgruppa må altså sjekka kva bruksvilkår som gjeld for dataa som er henta frå Sametinget si nettside. Nettsida inneheld ikkje informasjon om gjenbruk. I utgangspunktet er det då slik at ein ikkje kan gjenbruka det som står der utan løyve frå den/dei som er ansvarlege for innhaldet. Men den informasjonen som forskingsgruppa har brukt frå denne sida, er berre faktaopplysningar som er lista opp. Vidare representerer desse faktaopplysningane (delar av) eit offentleg vedtak og har dermed ikkje vern etter Åndsverkloven.

Case 2: Forslag til handtering (framhald)

Åndsverkloven (Åvl); jf. Åvl, paragraf 14 (<https://lovdata.no/lov/2018-06-15-40/%C2%A714>):

“Lover, forskrifter, rettsavgjørelser og andre vedtak av offentlig myndighet er uten vern etter denne loven.”

Samanstillinga av faktaopplysningane på denne sida kan etter vår vurdering heller ikkje seiast å ha databasevern, for det er ikkje slik at “innsamling, kontroll eller presentasjon av innholdet innebærer en vesentlig investering” i dette tilfellet. Desse faktaopplysningane er jo berre henta frå saksdokumentet til eit offentleg vedtak og lagt ut på nettet. Konklusjonen blir derfor at desse dataa korkje har opphavsvern eller databasevern. Dette er med andre ord faktaopplysingar som kan gjenbrukast fritt utan juridiske restriksjonar. Dei er altså del av Public Domain.

Case 2: Forslag til handtering (framhald)

Konklusjon: Forskingsgruppa kan velja ein så open lisens som mogleg for det deriverte/kombinerte datasettet sitt, helst CC0, og publisere det i eit ope forskingsdataarkiv.

Denne casen er basert på eit datasett frå Rokkan-gruppa på UiT, publisert i DataverseNO*. Det reelle datasettet er basert på mange fleire kjelder enn nettsida til Sametinget (i alt 13 kjelder), og nokre av dei har bruksvilkår som gjer at CC0 ikkje kan brukast, så løysinga blei då CC BY 4.0.

Men datasettet i casen vår ville ha sett slik ut i DataverseNO (neste ark):

* Solvang, Øystein; Stein, Jonas; Brattland, Camilla, 2020, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset", <https://doi.org/10.18710/NMKI2B>, DataverseNO, V1, UNF:6:5HqdE4/Y+t+sEdJMtZhZig== [fileUNF]

[✉ Contact](#) [🔗 Share](#)

[DataverseNO](#) > [UiT Open Research Data](#) > [The Stein Rokkan Research Group for Quantitative Social and Political Science](#) >
Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset

Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset

Version 1.0

Solvang, Øystein; Stein, Jonas; Brattland, Camilla, 2020, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset",
<https://doi.org/10.18710/NMKI2B>, DataverseNO, V1, UNF:6:5HqdE4/Y+t+sEdJMtZhZig== [fileUNF]

☰ Cite Dataset ▾

[Learn about Data Citation Standards.](#)

Dataset Metrics ?

21 Downloads ?

[Files](#)
[Metadata](#)
[Terms](#)
[Versions](#)

Terms of Use ^

Waiver ?

Our [Community Norms](#) as well as good scientific practices expect that proper credit is given via citation. Please use the data citation above, generated by the Dataverse.

CC0 - "Public Domain Dedication"

The data combined in the tabular file in this dataset, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset", has been obtained from sources from the following data providers (in alphabetical order) as described in section 3 of the code book contained in this dataset:

Sametinget, <https://sametinget.no/>, used under Public Domain (<https://creativecommons.org/share-your-work/public-domain/pdm/>). These data represent information about decisions of public authority, and are therefore without protection under the Norwegian Copyright Act (Åndsverkloven); see section 14 (<https://lovdata.no/lov/2018-06-15-40/§14>).

Spørsmål eller kommentarer?

Case 4: Utgangspunktet

Ei forskingsgruppe på Statsvitskap på UiT har kombinert data frå to kjelder til eit nytt datasett. Forskingsgruppa har gjenbrukt desse dataa:

- Data frå SSB, lasta ned via SSB sitt API (<http://data.ssb.no/api/>)
- Data frå Kartverket (<https://www.kartverket.no/>). Desse dataa er del av Kartverket sine gratisprodukt.

UiT skriv i sin forskingsdatapolicy at forskingsdata produserte av tilsette ved universitetet, skal gjerast tilgjengelege så ope som mogleg. Forskingsgruppa ønskjer å dela dataa sine så ope som mogleg. Korleis bør forskingsgruppa gå fram?

Case 4: Forslag til handtering

Forslingsgruppa bør publisera dataa sine i eit forskingsdataarkiv i tråd med retningslinene til UiT og velja ein lisens som er i tråd med bruksvilkåra til dataa som er gjenbrukte i det kombinerte/deriverte datasettet. Forslingsgruppa må altså sjekka kva SSB og Kartverket tillèt at ein kan gjera med dataa deira:

Case 4: Forslag til handtering (framhald)

SSB har nedst på API-sida si ei lenkje til ei side med lisensinformasjon:

Der står det at data frå SSB si API-teneste kan gjenbrukast under Norsk lisens for offentlige data (NLOD) (<https://data.norge.no/nlod/no/2.0/>). Kort fortalt seier NLOD 2.0 dette:

“Denne lisensen gir deg rett til å **kopiere**, **bruke** og **tilgjengeliggjøre** informasjon gitt at du navngir bidragsyterne og oppfyller de vilkår som er beskrevet i denne lisensen.”

Case 4: Forslag til handtering (framhald)

Det kanskje viktigaste for forskingsgruppa sitt formål står i bolk 9
Lisenskompatibilitet:

“Hvis lisenstaker tilgjengeliggjør en avledet eller sammensatt frembringelse, basert på informasjon som omfattes av denne lisensen og en annen frembringelse som er lisensiert under en avtalefestet kompatibel lisens, **kan tilgjengeliggjøringen foretas under en passende avtalefestet kompatibel lisens**, jf. listen under.

- for all informasjon: Open Government Licence (versjon 1.0, 2.0 og 3.0), **Creative Commons Attribution Licence** (internasjonal versjon 4.0 og norsk versjon 4.0), [...]

Case 4: Forslag til handtering (framhald)

Kartverket skriv dette om gjenbruk av sine gratisprodukt
(<https://www.kartverket.no/data/lisens/>):

“Kartverkets gratisprodukter lisensieres etter Creative Commons Navngivelse 4.0 international (CC BY 4.0).”

Case 4: Forslag til handtering (framhald)

Både SSB og Kartverket sine data som forskingsgruppa ved UiT har gjenbrukt, kan altså gjenbrukast under ein CC BY 4.0-lisens. Her er eit eksempel på korleis dette er gjort i eit publisert datasett (i dette datasettet er det også brukt data frå andre kjelder, men dei har tilsvarande eller endå meir opne bruksvilkår, slik at dei ikkje påverkar utfallet i eksempelet ovanfor):

Waiver ?

Our [Community Norms](#) as well as good scientific practices expect that proper credit is given via citation. Please use the data citation above, generated by the Dataverse.

No waiver has been selected for this dataset.

Terms of Use ?

This dataset, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset", may be reused according to the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license as described here: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

The data combined in the tabular file in this dataset, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset", has been obtained from sources from the following data providers (in alphabetical order) as described in section 3 of the code book contained in this dataset:

Kartverket, <https://www.kartverket.no/>, used under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See the Terms of Use declaration of the source: <https://www.kartverket.no/data/lisens/>.

Statistics Norway (Statistisk sentralbyrå, SSB): API: Ready-made datasets, <http://data.ssb.no/api/>, and <https://www.ssb.no/>, used under Norwegian Licence for Open Government Data (NLOD) 2.0 (<https://data.norge.no/nlod/en/2.0/>).

Kjelde: Solvang, Øystein; Stein, Jonas; Brattland, Camilla, 2020, "Covid-19 Municipal Level (Norway) Social Science Dataset", <https://doi.org/10.18710/NMKI2B>, DataverseNO, V1, UNF:6:5HqdE4/Y+t+sEdJMtZhZig== [fileUNF]

Case 3

L deler blandede drops

L fra M har samlet inn data gjennom intervjuer og spørreskjema

- Informantene er i hovedsak fra et lite fagmiljø der alle kjenner alle
- Verdien i dataene ligger i detaljene.
- Å fjerne direkte identifiserbar informasjon som navn og arbeidssted gjør ikke dataene anonyme.
- L ønsker å jobbe så åpent som mulig

Datasettet fra prosjektet består av:

- Intervjuguide
- Lydopptak
- Transkripsjoner
- Kvalitativt kodede transkripsjoner
- Spørreskjema - spørsmål
- Svar på spørreskjema
- Read-me filer med dokumentasjon
- Overordnede metadata som beskriver prosjekt og viser til publikasjoner
- Kvalitativ kodebok
- Figurer basert på analyser
- Informasjonsskriv, samtykkeskjema, eposter til deltakere osv.
- og litt annet

Hvordan kan L gå frem for å kunne dele data?

Samtykke!

Informert samtykke!

Samtykker

Samtykke på forhånd

FAIR-samtykke

Hvilke juridiske utfordringer oppstår?

hvem kan det deles med

hva kan deles

oppdatering av datasett

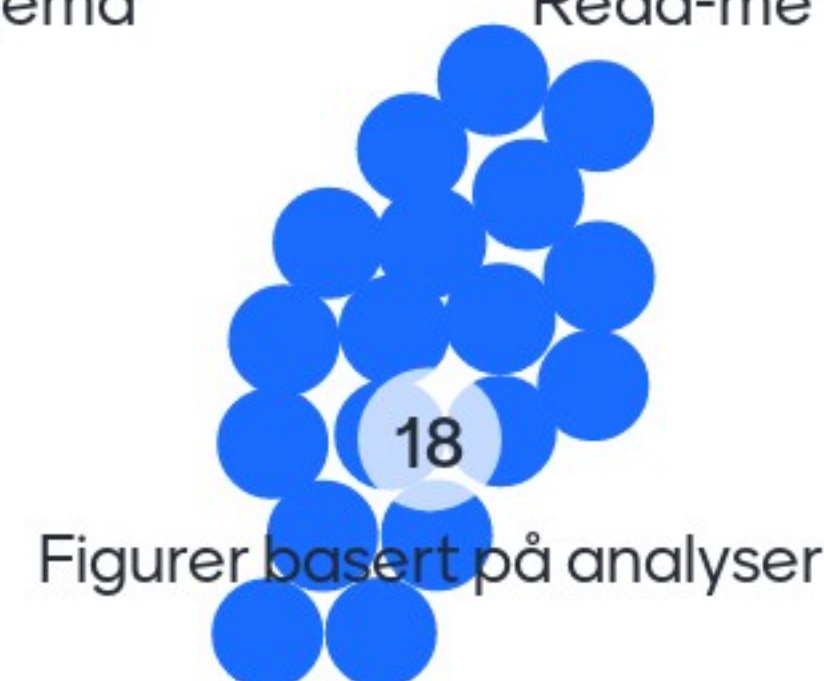
hem eier

hvem kan dele

Har L eller M eiendomsrett til materialet?

Omfattes deler av materialet av opphavsrett?

Hvilke etiske utfordringer oppstår?

Personvern

Reelle samtykker

Aner ikke

er samtykket informert?

Anonymitet

Teknologi

Personvern

Samtykket er ikke nødvendigvis
gjennomtenkt

Så åpent som mulig, så lukket som
nødvendig

Hvilke etiske utfordringer oppstår?

Kan oppstå situasjoner hvor de deler sensitiv informasjon

Vil ikke stå til ansvar for det som ble sagt

Mulighet til å trekke tilbake samtykke

Deltakerne kan (i praksis) ikke trekke tilbake samtykke når dataene først er delt åpent på nett

personverninformert samtykke

Personvern

Beskytte informantene mot seg selv

Transformasjonen fra rådata til aggregerte data gjør at personidentifisering kan bli lettere

Anonymitet

Min løsning på dette caset

<https://doi.org/10.5281/zenodo.3673053>

1

1. Case L - Deling av blandede drops

2. L fra har samlet inn data gjennom intervjuer og spørreskjema

Forsker L fra universitetet M har samlet inn data som intervjuer og spørreskjema og ønsker å jobbe så åpent som mulig. Informantene er i hovedsak fra et lite fagmiljø der alle kjenner alle og verdien i dataene ligger i detaljene. Å fjerne direkte identifiserbar informasjon som navn og arbeidssted gjør ikke dataene anonyme.

3. Datasettet fra prosjektet består av:

Når jeg har valgt å kalle caset blandede drops så er det fordi datasettet i seg selv ender med å inneholde ganske mye forskjellig og spørsmålet fort blir om man skal vurdere hver enkelt fil? Eller se på datasettet som en helhet

4. Hvordan kan L gå frem for å kunne dele data?

Det første jeg ønsker innspill fra dere på er hvordan L kan gå frem for å dele data?
Fint om dere alle kan legge inn noen konkrete forslag for hva L bør gjøre.

Svar: Innhente informert samtykke fra deltakerne til å dele dataene.

Et slikt samtykke vil komme i tillegg til samtykket til å delta i studien og det å gi tillatelse til å dele data bør ikke være et krav for å kunne delta. MAO – L må ha en distinksjon på data til deling og data til å ikke dele.

Eksempel på praktiske utfordringer som oppstår

- Hvordan informere godt nok om hva det samtykkes til
 - Løsning: deltakerne får materialet til review/gjennomlesning
- Om noen ikke svarer på noe eller trekker seg halvveis?
 - Det må være et «rom» for data som ikke skal deles
- Hvordan transkriberes det i forhold til lesbarhet og gjenbruksmuligheter
- Hvilke versjoner av dataene skal publiseres?
 - Redigering i det som publiseres basert på deltakernes ønsker, original transkribering, redigeringer for lesbarhet, kvalitativt kodet versjon.

5. Hvilke juridiske utfordringer oppstår?

Spm: Hvem eiere datasettet?

- Hva sier universitetet M om eierskap til data?

Spm: Publisering versus retten til å trekke samtykke

- Være eksplisitt rundt publisering i samtykkeskjemaet

Er det opphavsrett knyttet til hele eller deler av materialet?

- Rådata, ideer og fakta er ikke beskyttet av opphavsrett

6. Hvem tenker du har eiendomsrett til de ulike delene av materialet?

På universitetet M sorteres data som samles inn som databaser, L forstår det derfor som om det er databaselovverket som gjelder, dette er både forvirrende og komplisert for L som syns at databaselovgivningen er vanskelig å forstå.

«Resultater som er skapt eller blitt til ved M eller frembrakt helt eller delvis med M ressurser er Ms eiendom, så langt dette ikke er eller vil komme i konflikt med andres rettigheter.»

«Det er viktig å skille mellom data som samles inn i forbindelse med en undersøkelse og resultatene som fremkommer av en datainnsamling eller på grunnlag av annen skapende innsats (resultater som utvikles, oppdages eller på annen måte frembringes).»

«Det betyr at i de tilfeller M ønsker eiendomsretten til data samlet inn av en arbeidstaker/student eller arbeidstakeren/studenten har rettigheter til delelementer av innholdet i denne, er det nødvendig at M i forkant av prosjektet sikrer seg rettighetene til anvendelse av databasen eller delelementer gjennom avtaler med sine arbeidstakere/aktuelle studenter, samt eventuelle utenforstående tredjeparter.»

«Utgangspunktet er imidlertid at M har eiendomsretten til databaser som er samlet inn med Ms ressurser og gjennom Ms virksomhet, så langt dette ikke er eller vil komme i konflikt med andres rettigheter.»

<https://ansatt.oslomet.no/rettighetspolitikk>

Løsning: L konkluderer med at M ikke bryr seg spesielt mye med hennes data, at det ikke er mulig å forstå hva de vil og gjør derfor som hun finner det best.

7. Hvilke deler av materialet er omfattet av opphavsrett?

Hva er rådata og hva er verk?

Svarene er trolig regnet som rådata og uten verkshøyde, mens spørsmålene trolig er beskyttet – det ene gir ikke mening uten det andre?

Gode beskrivelser og dokumentasjon er tidkrevende, er det beskyttet av åndsverksloven?

Hva om det er de kvalitativt kodede intervjuene som publiseres og ikke den «rene transkripsjonen» har dette noe å si for eierskap til dataene?

8. Hvilke etiske utfordringer oppstår?

Review/gjennomlesning av transkripsjoner er tidkrevende og tidvis ubehagelig for deltakerne

- Min erfaring med dette er at det deltakerne evt ønsker å redigere eller ta ut er ting som kan sette deltakeren i dårlig lys eller får de til å fremstå som flåsete.
- Har også luket ut to feil: en hvor det hadde gått litt fort i skrivingen, den andre der det var skrevet ordrett det som ble sagt, mens det på lydopptaket og i reivew var tydelig at deltakeren mente det motsatte.

Hva gjør du som forsker om noen samtykker til å dele noe som kan sette de selv i dårlig lys

- holde tilbake eller publisere senere?

Min løsning på dette caset finner dere i zenodo, her ligger en første versjons av datamateriale fra doktorgradsprosjektet jeg holder på med.

Jeg planlegger å legge ut en v. 2 så snart jeg har fått min tredje artikkel gjennom review.

Fordeler og ulemper:

- For meg som stipendiat så er det å legge til rette for å dele data tidkrevende
- Gir meg samtidig en god oversikt over hva jeg ønsker å ta vare på
- Tilgang etter endt prosjekt
- Avklaringer på hva som skal slettes og ikke underveis (jeg tar ikke vare på lydopptak, at deltakerne godkjenner transkripsjonene er for meg en sikkerhet)

Ref: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3673053>